МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії
Львівського державного
університету внутрішніх справ
полковник поліції
Дмитро ШВЕЦЬ
_____.2026 р.

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ * ПРИЙМАЛЬНА КОМІСІЯ

ПРОГРАМА
фахового атестаційного іспиту
«ПРАВО»

Львів
2026

ЗМІСТ

1. ЦІЛЬОВА НАСТАНОВА..... 3

2. ЗМІСТОВА ЧАСТИНА..... 5

3. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ..... 12

4. ПИТАННЯ ДО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ..... 13

1. ЦІЛЬОВА НАСТАНОВА

Програма фахового атестаційного іспиту «Право» містить інформацію про зміст та обсяг навчального матеріалу, теоретичних знань, які необхідні для якісного складання вступного випробування для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності D8 «Право» та спеціальності K9 «Правоохоронна діяльність».

Основними завданнями вступного випробування з права є:

– перевірити відповідність знань та умінь вступників програмним вимогам;

– виявити рівень навчальних досягнень вступників;

– оцінити ступінь підготовленості до подальшого навчання у закладі вищої освіти.

Програма спрямована на виявлення рівня сформованості знань та умінь з основ теорії держави та права, на основі яких вступники повинні:

знати:

– основні категорії та поняття теорії держави та права;

– загальні закономірності державно-правового розвитку України;

– фундаментальні та основоположні поняття про державу та право;

– основи правотворчості і правозастосування;

– зміст правопорушення і правомірної поведінки;

– місце та роль держави та права у житті суспільства та політичної системи.

вміти:

– демонструвати знання механізму, причин і наслідків державно-правового розвитку України в контексті сучасних державотворчих і правотворчих процесів;

– аналізувати нормативні акти і правильно застосовувати їх у практиці;

– юридично грамотно оцінювати правові явища й інституції та масштабно мислити правовими категоріями;

– самостійно працювати з нормативно-правовими актами та літературою;

– формулювати власну професійну позицію у правоохоронній і громадській діяльності, спираючись на теоретичні засади держави і права;

– застосовувати набуті знання та навики в сучасних державотворчих і правотворчих процесах;

– поповнювати теоретико-правові знання шляхом самоосвіти та самовдосконалення.

Фаховий атестаційний іспит «Право» відповідно до Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти у ЛьвДУВС у 2026 році проводиться у формі розв'язання тестових завдань.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Розроблено п'ять варіантів завдань по двадцять п'ять тестових питань. На кожне з цих питань подано чотири варіанти відповідей, із яких правильний лише один. При вирішенні тестових завдань вступник повинен ручкою чітко виділити обраний ним номер варіанту відповіді, яку він вважає правильною.

Заборонено робити будь-які виправлення в тестових завданнях, перекреслювати, писати олівцем та пізніше обводити чорнилом, двічі обводити ту саму букву чорнилом, стирати написане гумкою тощо. Не дозволяється залишати незаповненими клітини відповідей. Не дозволяється роботи вступникам позначки чи будь-які записи на полях тестових завдань. Відповідальність за дотримання правил заповнення тестових завдань покладається на вступника. На розв'язок завдання надається 60 хвилин.

При перевірці результатів вступного випробування вступника екзаменатори оцінюють у тестових завданнях відповіді вступника за кожну його відповідь і під тестовими завданнями виставляють сумарну кількість балів, яку набрав вступник. Роботи всіх вступників перевіряються членами екзаменаційної комісії, про що робиться запис після виставленої суми набраних балів вступником.

Правильна відповідь на кожне тестове питання оцінюється в 5 балів. Базовий показник становить 75 балів. Максимальна кількість балів, яку може набрати вступник складає 200 балів. Вступник, який набрав менше 100 балів, вважається таким, що не склав вступне випробування.

2. ЗМІСТОВА ЧАСТИНА

Тема 1. ПОНЯТТЯ ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА. ЇЇ ПРЕДМЕТ, МЕТОДИ І ФУНКЦІЇ

Поняття теорії держави і права. Онтологічна, методологічна, евристична, системотворча, практико-прикладна, комунікативна, навчальна, прогностична та інші функції теорії держави і права. Предмет теорії держави і права як фундаментальної, загальнотеоретичної науки і навчальної дисципліни.

Методологія теорії держави і права. Характеристика основних методів теорії держави і права: філософські, загальнонаукові та спеціальні методи у сучасній вітчизняній та зарубіжній політико-правовій літературі.

Місце теорії держави і права в системі юридичних наук, зв'язок із філософією, економікою, соціологією, політологією, психологією та іншими суспільними дисциплінами.

Теорія держави та права як наука і навчальна дисципліна: теорія права, юриспруденція, енциклопедія права, філософія права (емпіричний матеріал та розгорнута аргументація проблемних питань).

Загальні ознаки виникнення, природи, сутності держави і права; їх функціонування і значення в життєдіяльності суспільства. Значення (теоретичне та політичне) вивчення теорії держави і права.

Система навчального курсу загальної теорії держави та права. Характеристика головних джерел і методика засвоєння навчального матеріалу.

Тема 2. ПОХОДЖЕННЯ, СОЦІАЛЬНА СУТНІСТЬ І ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ДЕРЖАВИ

Історія походження держави. Первісне суспільство: період дикості й період варварства (родина, рід, родова община, плем'я). Соціальна влада, племінна бюрократія, первісна демократія. Правила поведінки (звичаї, мононорми, табу).

Чинники виникнення держави. Теорії походження держави (патріархальна, теологічна, договірна, органічна, матеріалістична, насильницька, психологічна, расова, космічна, сакральна, технократична тощо).

Причини виникнення держави. Співвідношення причин і теорій походження держав. Особливості виникнення держав у різних народів світу (азіатський і європейський підходи). Утворення національних держав як результат здійснення основного права нації, народу на політичне самовизначення.

Тема 3. ДЕРЖАВА: ПОНЯТТЯ, ОЗНАКИ, СУТНІСТЬ

Співвідношення держави і суспільства. Проблема багатозначності підходів до визначення поняття держави. Розуміння поняття держави у працях вчених.

Характерні ознаки держави та їхній зміст. Відмінність держави від інших організацій сучасного суспільства. Основні функції держави.

Підходи до типології держав. Формаційний, цивілізаційний, особистісний підходи до типізації держав. Типізація держав за рівнем захисту прав і свобод людини.

Деякі наукові концепції сучасної держави.

Тема 4. ФОРМИ ДЕРЖАВИ: ПОНЯТТЯ І СТРУКТУРА

Зміст і розуміння форми держави. Чинники впливу на форму держави. Основні види форм держави. Структура форми держави.

Поняття державного правління. Тенденції розвитку держав за формою державного правління. Загальна характеристика монархії. Загальна характеристика республіки. Шляхи вдосконалення форм правління на сучасному етапі державотворення.

Форма державного устрою: поняття, класифікація, особливості. Роль економічних, політичних, національних та інших чинників у творенні форм державного устрою. Загальна характеристика унітарної та федеративної держав. Конфедерація, співдружність і співтовариство як складні форми державного устрою. Державний устрій Української держави.

Зміст і форма державно-політичного режиму. Сучасні державні режими. їх співвідношення з формою правління та формою державного устрою. Державний режим сучасної України. Вчення про форму держави та соціальна практика.

Тема 5. МЕХАНІЗМ І АПАРАТ ДЕРЖАВИ

Створення державного апарату як засобу реалізації державної влади. Поняття та ознаки механізму держави, його структура.

Апарат держави і система спеціальних владних установ. Принципи організації та діяльності апарату сучасної демократичної держави. Форми діяльності державного апарату.

Органи держави; їх види та специфічні ознаки. Критерії поділу органів влади. Принцип поділу влади та відповідна йому структура механізму держави. Система взаємних стримувань і противаг. Вимоги до державних органів в умовах формування громадянського суспільства.

Державні службовці: поняття та види. Державний службовець і посадова особа. Інститути держави, їх види.

Організація державної влади на період дії правового режиму воєнного стану.

Тема 6. ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА СУСПІЛЬСТВА

Поняття системи як такої. Розвиток ідеї про політичну систему суспільства у світовій класичній думці про державу і право. Політична система в юридичній літературі. Теорії політичних систем. Ознаки політичної системи суспільства. Функції політичної системи. Командна, змагальна, соціо-примирлива моделі політичних систем.

Структура влади. Політична влада. Держава як суб'єкт політичної влади, особливий статус держави в політичній системі суспільства. Елементи політичної системи суспільства (суб'єкти політики, політичні норми, відносини і функції, політична свідомість і культура, політичний процес і режим).

Політична організація суспільства. Політична партія, її функції. Правове регулювання діяльності партій. Об'єднання громадян у політичній системі суспільства, їх види. Органи громадської самодіяльності. Громадський рух. Поняття трудового колективу, його політичні функції. Форми взаємодії органів держави з об'єднаннями громадян і трудовими колективами.. Правове регулювання статусу та діяльності об'єднань громадян.

Політична система українського суспільства, характерні риси та напрями розвитку.

Тема 7. СУТНІСТЬ ХАРАКТЕРНІ ОЗНАКИ ПРАВОВОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ

Ідея правової держави як загальнолюдська цінність, її становлення розвиток. Основні етапи формування концепції правової держави у вченнях таких видатних мислителів, як Платон, Аристотель, Т.Гобс, Дж.Лок, Ж.Русо, Ш.Монтеск'є, І.Кант, Т.Джеферсон; українських учених: Г.Сковороди, Б.Кістяківського, М.Палієнка, С.Дністрянського, А.Малицького, В.Старосольського; провідних юристів-теоретиків Росії: В.Гесена, М.Коркунова, Ф.Тарнавського тощо.

Правова держава у сучасному розумінні. Ознаки-принципи правової держави. Правова держава і громадянське суспільство. Поняття держави соціальної демократії. Моделі сучасної соціальної держави (позитивна держава, соціальна держава, держава добробуту). Співвідношення правової і соціальної держави. Соціальна правова держава як вища форма політичного буття.

Відповідальність держави перед громадянином. Юридичне визнання принципу верховенства права. Принцип стримувань і противаг. Наявність розвиненого юридичного механізму реалізації людиною її прав і свобод.

Конституція України як передумова формування держави соціально-правового взірця.

Тема 8. ЛЮДИНА, ЇЇ ПРАВОВИЙ СТАТУС, ПРАВА ТА СВОБОДИ ЛЮДИНИ

Категорії "людина", "особа", "громадянин". Поняття правового статусу. Співвідношення правового статусу особи і громадянина. Історія формування прав і свобод людини.

Основні підходи до правового статусу людини і громадянина. Природно-правовий і позитивістський напрями визначення суті прав і свобод людини. Сучасне вчення про свободу. Покоління прав людини.

Основні права за характером потреб людини. Основні права дитини. Основні права нації, народу, людства.

Гарантії суб'єктивних прав: поняття, види. Міжнародні механізми захисту прав людини. Інтеграція України у європейську і світову співдружність держав. Імплементація міжнародно-правових принципів та норм щодо прав людини у державно-юридичну практику (зокрема України): поняття, механізм.

Основні обов'язки людини. Поняття та класифікація основних соціальних обов'язків людини. Конституційні права, свободи та обов'язки громадян України; їх гарантії.

Права, свободи та обов'язки громадян України під час дії правового режиму воєнного стану. Забезпечення прав і свобод громадян України в умовах воєнного стану.

Тема 9. ДЕМОКРАТІЯ ЯК ФОРМА РОЗВИТКУ ЦИВІЛІЗАЦІЇ

Витоки й сутність демократії. Основні цінності сучасної демократії. Ознаки демократії. Функції та принципи демократії. Передумови демократії: економічні, соціокультурні.

Форми та інститути демократії. Вибори як інститут демократії. Референдум. Роль засобів масової інформації в демократичному суспільстві. Громадянське суспільство як умова свободи й демократії.

Теорії демократії. Демократія як цінність для суспільства. Демократія і права соціальних меншин. Демократія та самоврядування.

Елементи демократії в історії України. Шлях до громадянського суспільства – соціальна основа держави, влади і демократії в Україні.

Тема 10. ОСНОВНІ СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ДЕРЖАВИ

Поняття держави в концепції солідаризму. Доктрина держави загального благоденства. Класичні та сучасні теорії правової держави. Поняття держави в програмах сучасних соціалістичних і соціал-демократичних партій. Трактування держави та її роль у концепціях плюралістичної й елітарної демократії. Держава в політичній ідеології "нових лівих". Шляхи розвитку сучасної держави в теорії конвергенції. Анархізм, етатизм і держава. Концепція так званої перехідної державності. Концепція "держава – соціальний арбітр". Соціологічна, ліберальна, деспотична, легістська концепції держави.

Тема 11. ПОНЯТТЯ СУТНІСТЬ І ПОХОДЖЕННЯ ПРАВА

Підходи до сутності права. Закономірності виникнення права та його необхідність у суспільстві. Розуміння права у світовій і вітчизняній юриспруденції.

Поняття принципів права, їх значення. Види принципів права. Правові презумпції, аксіоми. Загальне поняття й ознаки об'єктивного юридичного права. Основні принципи об'єктивного юридичного права. Суб'єктивне юридичне право: поняття та його елементи. Взаємозв'язок між об'єктивним і суб'єктивним юридичним правом.

Сутність і зміст права, його роль у реалізації загально-суспільних інтересів. Співвідношення загально-соціального та спеціально-юридичного права. Типологія права. Соціальна цінність права, функції права та його структура. Співвідношення права й закону.

Економіка – політика – право. Обґрунтування стратегії трансформації та розвитку українського права

Тема 12. НОРМИ ПРАВА ТА ІНШІ СОЦІАЛЬНІ НОРМИ

Поняття соціальної норми. Загальні риси та види соціальних норм.

Ознаки, що відрізняють норми права від норм поведінки у первісному соціально неоднорідному суспільстві.

Співвідношення норми права з іншими соціальними нормами (зокрема моральними, корпоративними, звичаєвими, технічними тощо). Роль права та моралі у розвитку та функціонуванні громадянського суспільства.

Загальна характеристика правової норми. Поняття правової норми та її ознаки. Структура правової норми. Елементи правової норми. Види диспозицій, гіпотез, санкцій юридичних норм. Способи викладу правових норм. Класифікація норм права.

Практична значущість знань про норми права.

Тема 13. ФОРМИ (ДЖЕРЕЛА) ПРАВА

Виникнення поняття "джерела права". Співвідношення термінів "форми права" та "джерела права". Поняття форми права. Зв'язок і співвідношення між типом права і формою права.

Класифікація форм права: правовий звичай, правовий прецедент, нормативний договір, нормативно-правовий акт. Юридична природа законів та підзаконних актів. Нормативні акти України: види, значення, особливості та межі їх дії. Міжнародний договір.

Тема 14. ПРАВОТВОРЧІСТЬ

Поняття та чинники правотворчості. Співвідношення категорій "нормотворчість", "правотворчість" і "законотворчість". Методи і стадії правотворчості. Функції, принципи й види правотворчості. Законодавчій процес у парламенті України.

Види і форми правотворчості держави. Види правотворчості за суб'єктами (законотворчість народу, підзаконна правотворчість органів місцевого самоврядування, громадських організацій, трудових колективів). Судова правотворчість як особливий вид правотворчості. Конституційний Суд як учасник правотворчості (законотворчості) в Україні.

Законодавча техніка: поняття та види.

Тема 15. СИСТЕМА ПРАВА І СИСТЕМА ЗАКОНОДАВСТВА

Поняття та зміст правової системи. Функції та структура правової системи. Система права, система законодавства, правова система: співвідношення понять і перспективи розвитку.

Основні аспекти системи права. Предмет і метод правового регулювання як підстави розподілу права на галузі, підгалузі та інститути права. Правові системи сучасності та тенденції їх розвитку в умовах глобалізації. Загальна характеристика галузей права.

Система законодавства. Систематизація нормативно-правового матеріалу: поняття, призначення, способи.

Сучасна кодифікація законодавства України, її основні напрями, форми та значення у забезпеченні правового стану суспільства і держави.

Тема 16. РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВОВИХ НОРМ

Соціальна природа реалізації норм права. Основні форми безпосередньої реалізації права. Правомірна поведінка як умова реалізації права. Методи забезпечення реалізації норм права.

Використання норм права. Використання приписів норм права. Дотримання норм права.

Застосування норм права – специфічна форма людської діяльності Основні ознаки та необхідність застосування права. Суб'єкти і стадії застосування норм права. Соціальний механізм застосування норм прав Зовнішні та внутрішні чинники в детермінації правозастосовної діяльності.

Правозастосовний акт: поняття, особливості. Функції акта застосування права. Класифікація правозастосовних актів. Прогалини у праві. Аналогія закону та аналогія права

Законність у правозастосовній діяльності. Інтелектуально-вольові аспекти формування правозастосувального рішення. Правозастосування в діяльності МВС. Вимоги до правозастосувальних актів національної поліції.

Тема 17. ПРАВОВІ ВІДНОСИНИ

Поняття правовідносин та їх основні ознаки. Види правовідносин. Зміст правовідносин. Регулярний характер правовідносин, їх соціальна та нормативна обумовленість, єдність соціального змісту й правової форми.

Суб'єкти правовідносин. Види суб'єктів правовідносин. Правоздатність і дієздатність суб'єктів правовідносин.

Об'єкти правовідносин. Поняття, види об'єктів правовідносин. Підходи щодо визначення об'єктів правовідносин: моністичний і плюралістичний.

Обставини, за яких виникають, змінюються або припиняються правові відносини. Юридичні факти та їх класифікація. Правові презумпції: поняття, види. Особливості правовідносин за участю національної поліції.

Тема 18. ПРАВОПОРУШЕННЯ ТА ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Правопорушення: поняття, ознаки, загальна характеристика. Склад правопорушення. Суб'єкт, об'єкт, суб'єктивна сторона, об'єктивна сторона правопорушення. Види правопорушень: злочини, проступки. Попередження правопорушень.

Юридична відповідальність: її природа, суть, поняття, ознаки. Види юридичної відповідальності. Перспективна та ретроспективна юридична відповідальність.

Загальні принципи юридичної відповідальності. Мета і функції юридичної відповідальності. Підстави притягнення до юридичної відповідальності та звільнення від неї. Основи юридичної відповідальності відповідно до Конституції України.

Тема 19. ЗАКОННІСТЬ ПРАВОПОРЯДОК, ДЕРЖАВНА ДИСЦИПЛІНА

Загальна характеристика законності. Поняття та значення законності. Законність як одна з важливих правових категорій. Зміст законності. Основні вимоги законності. Принципи законності у державі соціально-демократичної орієнтації. Гарантії законності, їх поняття і види.

Законність – умова формування громадянського суспільства, правові та організаційно-управлінські чинники забезпечення законності. Правова культура як чинник зміцнення законності. Законність як конституційний принцип організації та діяльності органів влади. Деформація законності у державі: причини, шляхи подолання.

Поняття та значення правопорядку. Правопорядок і громадський порядок. Основні шляхи зміцнення законності та правопорядку.

Поняття дисципліни та її види. Дисципліна в МВС.

Тема 20. ПРАВОСВІДОМІСТЬ І ПРАВОВА КУЛЬТУРА

Поняття, риси, структура та функції правосвідомості. Місце та роль правосвідомості у суспільному житті. Види правосвідомості. Вплив правової свідомості на законотворчу та правозастосовну діяльність. Поняття правової світоглядної ідеології Правосвідомість і право. Правовий нігілізм.

Професійна правосвідомість юриста. Професійна правосвідомість працівників Національної поліції.

Правова культура: її сутність та основні риси, форми прояву у суспільстві. Правові погляди та принципи. Зв'язок правової культури із правосвідомістю. Шляхи формування правової культури. Роль правової культури у формуванні громадянського суспільства та правової держави.

Професійна правова культура. Правова культура та її роль у формуванні нового типу юриста, державного службовця.

Правове виховання як основний засіб юридичної соціалізації особи, як цілеспрямоване формування правової культури громадян. Поняття, форми та методи правового виховання.

Тема 21. МЕХАНІЗМ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Правове регулювання та його вплив на суспільні відносини. Нормативне та індивідуальне правове регулювання. Правове регулювання як владний вплив держави за допомогою юридичних засобів на суспільні відносини з метою їх розвитку. Основні стадії правового регулювання.

Механізм правового регулювання як система засобів правового впливу на суб'єктів соціального життя, формування їхньої правової поведінки. Елементи механізму правового регулювання. Предмет, метод і способи правового регулювання. Місце та роль держави у функціонуванні механізму правового регулювання.

Структура та ефективність механізму правового регулювання.

Тема 22. ПРАВОВІ СИСТЕМИ СВІТУ

Поняття і структура правової системи суспільства. Типізація сучасних правових систем світу. Романо-германський тип правової системи. Місце та роль юридичної професії у романо-германських правових системах.

Англо-американський тип правової системи. Виникнення, розвиток і регіони поширення загального права. Доктрина прецедентного права. Місце та роль юридичної професії у правових системах загального права.

Змішаний тип правової системи. Північносвропейське (скандинавське) та латиноамериканське право.

Релігійно-звичаєвий (традиційний) тип правової системи.

Соціалістична правова система.

Міждержавні (міжнародні) правові системи. Тенденції розвитку сучасної правової системи України та її інтеграція з європейськими міждержавними правовими системами.

3. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

І. Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*, 1996, № 30, ст. 141. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр.

2. Декларація про державний суверенітет від 16 липня 1990 року. *Відомості Верховної Ради УРСР*, 1990, № 31, ст. 429. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12.

3. Акт проголошення незалежності від 24 серпня 1991 року. *Відомості Верховної Ради України*, 1991, № 38, ст. 502. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1427-12.

4. Загальна декларація прав людини: прийнята та проголошена Генеральною Асамблеєю ООН 10 грудня 1948 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015.

5. Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004.

6. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права людини: прийнятий Генеральною Асамблеєю ООН 16 грудня 1966 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043.

ІІ. Спеціальна література:

1. Бобровник С. В. Загальна теорія права. Нормативний курс: підручник. К.: Юрінком інтер, 2023. 596 с.

2. Бобровник С. В. Загальна теорія права: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 576 с.

3. Зозуля Є.В. Теорія держави і права: підготовка до державної атестації: навчальний посібник. Кривий Ріг; Донецький юридичний інститут; Харків: Олді-Плюс, 2018. 160 с.

4. Кельман М.С. Загальна теорія держави і права: підручник. К.: Кондор, 2018. 16 с.

5. Кельман М.С., Котуха О. С., Коваль І. М. Загальна теорія держави і права: підручник за заг. ред. М. С. Кельмана. Тернопіль, 2018. 804 с.

6. Коротюк О. В., Коротюк М. Г., Монаєнко А. О. Основи правознавства. Методичний посібник. К.: ОВК, 2024. 244 с.

7. Крестовська Н.М., Матвєєва Л.Г. Теорія держави і права. Підручник. Практикум. Тести. К.: Юрінком Інтер, 2019. 584 с.

8. Луць Л.А. Загальна теорія держави та права: навч.-метод. посіб. Київ: Атіка, 2018. 412 с.

9. Міжнародний захист прав людини : навчальний посібник / кол. авторів ; за ред. О. Б. Онишко. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 540 с.

10. Скакун О.Ф. Теорія держави та права: підручник. К.: Алерта, 2021. 528 с.

11. Теорія держави і права: підручник, за заг. ред. О.М. Бандурки. Харків: ХНУВС, 2018. 415 с.

12. Тополевський Р.Б., Федіна Н.В. Теорія держави і права: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС. 2020. 268 с.

4. ПИТАННЯ ДО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Предмет загальної теорії держави та права. Місце теорії держави та права у системі правознавства та її практична значимість.
2. Поняття галузі права, поняття інституту права, їх види. Критерії (підстави) розподілу юридичних норм за галузями права.
3. Методологія загальної теорії держави та права.
4. Основні сучасні концепції держави.
5. Поняття правового регулювання: типи, сфери та межі. Якість правового регулювання.
6. Розуміння права у світовій та вітчизняній юриспруденції.
7. Підзаконні нормативно-правові акти: поняття, види. Підзаконні нормативно-правові акти в Україні.
8. Основні сучасні концепції права та використання їх у правовій системі України.
9. Функції теорії держави і права. Значення теорії держави і права для підготовки працівників національної поліції.
10. Принципи об'єктивного юридичного права: поняття, види.
11. Юридичні гарантії прав людини: поняття, види.
12. Всесвітні (універсальні) міжнародні юридичні гарантії прав людини.
13. Права, свободи та обов'язки громадян України під час дії правового режиму воєнного стану.
14. Забезпечення прав і свобод громадян України в умовах воєнного стану.
15. Загальне поняття і сутність держави. Ознаки, які відрізняють державу від суспільної влади у первісному суспільстві та від інших організацій сучасного суспільства.
16. Юридичний акт: поняття, види та юридичні властивості. Юридичні акти в Україні.
17. Політичні партії: поняття, види та функції. Роль політичних партій у політичній системі сучасної України.
18. Право як юридичне явище: поняття, ознаки.
19. Характеристика функцій права, їх види та соціальна цінність.
20. Юридична техніка: поняття, види, значення. Правотворча (законодавча) техніка: поняття, склад.
21. Функції держави: поняття, види. Функції держави згідно з Конституцією України.
22. Суб'єкти правовідносин: поняття, види. Правоздатність та дієздатність: поняття, юридична природа.
23. Поняття гарантій законності: види та значення.
24. Зміцнення дисципліни та законності в МВС.
25. Об'єднання громадян: поняття, види. Правовий статус громадських організацій та інших об'єднань громадян в Україні.
26. Форми взаємодії органів держави з об'єднаннями громадян у політичній системі суспільства.
27. Закон: поняття, основні властивості, види. Конституція України — Основний закон держави і суспільства.

28. Політична система суспільства: поняття, види, складові елементи.
29. Функції об'єктивного юридичного права: загальне поняття, види.
30. Основні стадії застосування нормативних приписів.
31. Органи держави: поняття, види. Система органів держави сучасної України. Державні службовці: поняття, види.
32. Організація державної влади на період дії правового режиму воєнного стану.
33. Правотворчість: поняття, види, стадії. Порядок прийняття законів в Україні. Законодавчий процес у парламенті.
34. Правомірна поведінка: поняття, значення, види.
35. Правопорушення: поняття, ознаки, склад, види.
36. Причини правопорушень: поняття, види.
37. Юридична відповідальність: поняття, ознаки, функції, види.
38. Концепція правової держави: історія виникнення та розвитку. Поняття і ознаки правової держави.
39. Поняття реалізації правових норм: форми (види) та значення.
40. Форма правління держави: поняття, види. Форма правління в Україні.
41. Соціальні обов'язки людини. Юридичний обов'язок суб'єкта правовідносин (поняття, види). Обов'язки громадян України за Конституцією України.
42. Дія нормативно-правових актів у часі (початок дії, припинення дії та призупинення дії).
43. Чинність нормативно-правових актів у просторі та щодо кола осіб. Територіальна та екстериторіальна дія.
44. Суб'єктивне юридичне право: поняття, види. Суб'єктивні юридичні права громадян за Конституцією України.
45. Нормативно-правовий акт як форма об'єктивного юридичного права: поняття, ознаки, види. Властивості і переваги щодо інших форм права.
46. Судові органи в механізмі держави. Система органів судової влади в Україні.
47. Форми (джерела) об'єктивного юридичного права: поняття, види. Форми права в Україні та тенденції їх розвитку.
48. Застосування юридичних норм: поняття, основні риси, значення. Загальні вимоги до правильного застосування юридичних норм.
49. Форма державного устрою: поняття, види. Державний устрій в Україні.
50. Система права: поняття, основні риси, елементи. Співвідношення між системою права і системою законодавства. Система права сучасної України.
51. Правові відносини, їх структура. Поняття та види об'єктів правових відносин.
52. Форма політичного режиму: поняття, види. Політичний режим в Україні.
53. Правові системи сучасності та критерії їх класифікації.
54. Органи конституційної юрисдикції у механізмі держави. «Європейська» та «Американська» моделі конституційної юрисдикції.
55. Прогалини в праві і засоби їх усунення. Аналогія права та аналогія закону. Проблема субсидіарності у праві.

56. Порівняльний аналіз унітарної, федеративної та конфедеративної держави.

57. Правові відносини: поняття, ознаки, структура, види. Правовідносини за участю національної поліції.

58. Юридичні факти: поняття і класифікація.

59. Тлумачення правових норм: поняття, види. Роль тлумачення у застосуванні та реалізації правових норм.

60. Поняття, ознаки та структура громадянського суспільства.

61. Принципи правотворчості сучасних держав соціально-демократичної орієнтації.

62. Порівняльний аналіз парламентської, президентської та змішаної республіки.

63. Правова норма: поняття, елементи, види.

64. Теорія розподілу влади у механізмі держави. Механізм "стримувань і противаг", закладений у Конституції України.

65. Система законодавства: поняття, елементи, критерії розподілу на групи законодавства України.

66. Поняття, риси, структура, види правосвідомості. Професійна правосвідомість працівників національної поліції.

67. Зовнішні та внутрішні функції держави. Функції української держави згідно з Конституцією України.

68. Систематизація нормативно-правових актів: поняття, необхідність, способи (види). Стан систематизації законодавства України.

69. Поняття юридичної особи та її ознаки. Правовий статус юридичних осіб.

70. Основні наукові теорії виникнення держави і права.

71. Структура правової норми: логічна та правова зумовленість. Види правових норм.

72. Інтерпретаційно-правові акти: поняття, юридичні властивості, види. Інтерпретаційно-правова діяльність за участю національної поліції.

73. Органи державної виконавчої влади. Місце і роль МВС у механізмі держави.

74. Соціальні норми: поняття, види. Місце правових норм у системі соціальних регуляторів. Ознаки, що відрізняють юридичні норми від інших соціальних норм сучасного суспільства.

75. Суб'єкти правовідносин: поняття, види. Правосуб'єктність суб'єктів права.

76. Суверенітет держави: поняття, види. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 р., її основні ідеї та історичне значення.

77. Об'єкти правовідносин: поняття, значення, види.

78. Поняття та види тлумачення норм права.

79. Національна поліція у механізмі держави, їх завдання, структура, функції.

80. Форми (способи) викладу юридичних норм у нормативно-правових актах. Співвідношення юридичної норми та статті нормативно-правового акту.

81. Правові відносини: поняття, ознаки, структура, види. Правовідносини за участю національної поліції.

82. Функції і принципи, форми та інститути демократії. Основні теорії демократії.

83. Тлумачення норм права за обсягом їх правового змісту. Буквальне, обмежувальне, розширене.

84. Поняття та склад правової культури особи, її значення для формування правової держави в Україні. Поняття та засоби правового виховання особи.

85. Органи законодавчої влади в механізмі держави. Організаційно-правові форми і методи роботи законодавчої влади в Україні.

86. Правові (юридичні) презумпції та аксіоми: поняття, призначення, види. Закріплення презумпцій і аксіом в Конституції України.

87. Ефективність правового регулювання: поняття, різновиди, передумови, методи встановлення.

88. Суверенітет держави та його співвідношення з суверенітетом нації, народу.

89. Законність і правопорядок: поняття, основні ознаки, співвідношення, значення. Принципи законності у сучасних державах соціально-демократичної орієнтації.

90. Поняття галузі права та критерії їх розподілу. Галузі вітчизняного права (загальна характеристика).

91. Поняття та критерії типологізації держави (формаційний, цивілізаційний підходи стосовно типологізації).

92. Структура правових відносин: суб'єкти, об'єкти, зміст (суб'єктивні права і юридичні обов'язки).

93. Нормативно-правові акти: поняття, види, юридичні властивості. Нормативно-правові акти МВС.

94. Механізм держави: поняття, структура, ознаки, види. Механізм Української держави.

95. Нормативно-правовий припис: поняття, співвідношення з нормою права та статтею нормативно-правового акту.

96. Характеристика позитивістської і нормативістської теорій права.

97. Підзаконні нормативно-правові акти: поняття, види, юридичні властивості.

98. Способи тлумачення норм права. Тлумачення норм права в Україні.

99. Природно-правова теорія права: основні підходи та тенденції розвитку.

100. Поняття державного апарату та його ознаки. Державні органи і їх види.

101. Деформація правосвідомості: поняття, форми. Шляхи усунення деформації правосвідомості.

102. Основні риси та особливості англо-американського типу правових систем.

103. Основні риси та особливості романо-германського типу правових систем.

104. Основні риси та особливості релігійно-общинного типу правових систем.

Голова фахової атестаційної комісії
з проведення іспиту «Право»
підполковник поліції **Віталій КУЧЕР**